

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 34P/2/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3119200046
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Šimková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2021:3119200046.11

Uznesenie

Okresný súd Trenčín vo veci starostlivosti súdu o maloletú E. G., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym a procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny F., dieťa rodičov : matky G.. C. G., rod. G., štátnej občianky E. republiky, trvale bytom F., t. č. bytom F., K. X a otca neurčeného, za účasti starej matky dieťaťa W. G., rod. I., štátnej občianky E. republiky, trvale bytom G. R. XXXX/XX, F., ako navrhovateľky o náhradnú osobnú starostlivosť a za účasti prokurátora O. prokuratúry F., R. 2, F., o návrhu navrhovateľky (starej matky dieťaťa) zo dňa XX.XX.XXXX na nariadenie neodkladného opatrenia na obmedzenie styku matky s maloletým dieťaťom v konaní o zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

Návrh navrhovateľky (starej matky dieťaťa) na nariadenie neodkladného opatrenia s
a z a m i e t a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa XX.XX.XXXX sa navrhovateľka, stará matka dieťaťa, ktorej bola maloletá E. neodkladným opatrením dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti, domáhala, aby súd nariadil nové neodkladné opatrenie, ktorým by zúžením doterajšej úpravy styku matky s maloletou upravenej neodkladným opatrením nanovo upravil styk matky s maloletou tak, že matka by bola oprávnená stykať sa s maloletou E. každý párny týždeň od piatku od 16.00 hod. do nedele do 16.00 hod. s tým, že matka by si dieťa prevzala a odovzdala v mieste bydliska dieťaťa, čím by sa zmenilo doterajšie neodkladné opatrenie nariadené uznesením tunajšieho súdu zo dňa 15.4.2021 č.k.XXP/X/XXXX-XXX. Navrhovateľka uviedla, že ona je starou matkou maloletej E., ktorú má na základe rozhodnutia Okresného súdu F. zo dňa XX.X.XXXX č.k.XXP/X/XXXX-XX v spojení s uznesením L. súdu v F. zo dňa 16.5.2019 č.k.5CoP/21/2021-112, právoplatným dňa 24.5.2019, zverenú do jej osobnej starostlivosti a matke dieťaťa bola určená vyživovacia povinnosť na maloletú vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrované dieťa, ktorú má matka poukazovať na účet ÚPSVaR F.. Ďalej navrhovateľka uviedla, že uznesením súdu zo dňa 15.4.2021 súd upravil styk matky s maloletou tak, že matka je oprávnená stykať sa s dieťaťom v každom týždni od stredy od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. a od piatka od 15.00 hod. do najbližšieho pondelka do 08.00 hod., pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak. Uviedla, že s týmto rozhodnutím ona bola spočiatku spokojná, a preto sa voči nemu neodvolala. Čas však ukázal, že takto upravený styk matky s dieťaťom zle vplýva na psychiku dieťaťa a na zdravý psychický, sociálny a fyzický vývoj dieťaťa. Týmto návrhom sa navrhovateľka domáha zmeny a zúženia styku matky s dieťaťom. Uviedla, že v poslednom období 2-3 mesiace sa výrazne dieťa psychicky zhoršilo, od matky prichádza maloletá plačlivá, odmieta chodiť k matke, E. jej má uvádzať, že mama sa s ňou nehá, že mama je stále na internete a pod. Matka nevie dcéru vytvoriť vhodný program tak, aby si dieťa získala a motivovala na stretnutia, a že ona vnučku na stretnutia s matkou prehovára a niekedy aj napriek jej nesúhlasu ju dá matke do výťahu. Navrhovateľka ďalej uviedla, že matka dieťaťa vzhľadom na jej osobnosť, ktorá je abnormne štrukturovaná s paranoidnými rysmi (paranoidná porucha osobnosti) vyvoláva v jej živote a živote vnučky situácie, ktoré sa len ťažko zvládajú a niekedy ju a vnučku až urážajú až zosmiešňujú. Problémy jej robí v materskej škole, chce dieťa prihlásiť do MŠ na druhom

konci F., ide o nejakú súkromnú škôlku s omnoho vyššími poplatkami (400,-Eur mesačne). Matka dieťaťa si presadzuje svoje, nerešpektuje vôľu dieťaťa, dieťa hucká proti nej, proti škôlke, do ktorej chodí a pod. To nedobre vplýva na maloletú. Ona škôlku maloletej nemieni meniť, nemá financie nazvyš, aby vnučke hradila súkromnú MŠ, keď navštevuje bežnú MŠ. Matka si robí po svojom, nerešpektuje, čo povie ona a v očiach dieťaťa ju špiní a očierňuje. Nevhodne sa o nej pred maloletou vyjadruje, nemá problém pred dieťaťom vulgárne rozprávať. Pre problémy v prejavoch a správaní vnučky s ňou navštívila psychológa a ten jej odporučil, že ak cíti, že by E. mohla byť v ohrození, čo ona tak cíti, keď vidí ako sa dieťa negatívne mení, že má požiadať súd o zmenu v úprave styku matky s dieťaťom. Doplnila, že matka dieťaťa ju ponižuje, že údajne žije z príspevkov, ktoré poberá na vnučku E. a ju to uráža a takéto veci matka píše na internete a všade, kde sa dá. Navrhovateľka ďalej uviedla, že matka dieťaťa určitý čas pracovala, aktuálne by mala byť opäť bez práce. Vraj má v súčasnosti zlé psychické stavy, vyčíta jej, že sa všetko čo sa deje, môže iba ona. Dokonca sa jej vyhráza, že si vezme E. a odíde s ňou do zahraničia, a že ju viac neuvidí a tiež, že sa na sociálnych sieťach vyjadruje o samovražde. Takto reaguje vždy, keď príde o prácu. Navrhovateľka poukázala na to, že matka dieťaťa si ju zablokovala na mobilnom telefóne, odvtedy s ňou nekomunikuje a píše si cez mobilný telefón s jej priateľom. Predložila súdu sms komunikáciu na preukázanie jej tvrdení, že ju matka maloletej osočuje, diriguje, vulgárne sa voči nej správa. Ďalej navrhovateľka uviedla, že zlý psychický stav sa matke dieťaťa zhoršuje a objavuje sa u nej agresivita. Navrhovateľka tiež spochybňuje starostlivosť matky o maloletú v čase, keď je E. u nej na realizácii styku. Stáva sa, že matka od nej pýta čisté veci pre dieťa s odôvodnením, že ona nestíha doma oprat' a ožehliť. Vraj matka maloletej varí iba mrkvovú polievku, ktorú maloletá nemá rada a nikdy jej neuvarí slížikovú polievku, ktorú má E. veľmi rada. Stalo, že ona vnučke nabalila pre matku jedlo, aby mala dať čo dieťaťu jesť, keď je maloletá u nej. Matka nemala pre dieťa potraviny a ani nič navarené. I keď ju matka pred maloletou očierňuje, ona si uvedomuje dôležitosť matky v živote dieťaťa, preto nechce zakázať matke styk s dcérou, žiada len o zmenu rozsahu styku, aby dieťa vyrastalo v pokojnom prostredí a v riadnom konaní bude ona trvať na zverení vnučky do jej osobnej starostlivosti. Aktuálne upravený styk matky s maloletou je pre navrhovateľku neprijateľný, dieťa má svoj režim, ktorý sa u matky nedodržiava a matka robí opačne ako ona.

2. Matka dieťaťa sa k návrhu navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia priamo voči súdu nevyjadrila, nakoľko výzvu na vyjadrenie k návrhu a návrh si neprevzala na pošte v odbernej lehote. Pred kolíznym opatrovníkom matka uviedla, že s návrhom navrhovateľky na zúženie jej styku s maloletou nesúhlasí.

3. Kolízny opatrovník prešetril pomery po skončení karantény starej matky. Stará matka trvala na podanom návrhu, ktorým sa domáha zúženia styku matky s maloletou, nakoľko súčasne upravený styk podľa nej nie je vhodný pre maloletú a matka vraj nezvláda starostlivosť o maloletú najmä po finančnej stránke a dieťaťu sa nedostatočne venuje a maloletá vraj odmieta chodiť k matke, že sa u matky nudí. Stará matka im uviedla, že s matkou dieťaťa je to raz dobré raz zlé. Naposledy E. nechcela s matkou ísť. Matka maloletej zabezpečila tanečný krúžok a keďže tanečný krúžok maloletú baví, stará matka rešpektuje záujem dieťaťa a krúžok vnučke platí. Matka chcela dieťaťa tiež prihlásiť na jogu, s čím stará matka nesúhlasí. Vraj matka bez jej vedomia robí rozhodnutia o dcére, chcela jej zmeniť škôlku na súkromnú, ale financovať ju nechcela. Vraj matka máva ťažké stavy, starej matke stále niečo vyčíta, že robí zle, píše jej, že je striga. Vraj matka nemá opäť prácu, nemá peniaze, z čoho je nervózna. Rozhovor s maloletou E. sa kolíznemu opatrovníkovi nepodarilo urobiť, maloletá na otázky vôbec nereagovala, vraj si dlhšie získava dôveru neznámeho človeka a počas šetrenia maloletá neprehovorila ani slovo, bola iba pri starej matke, na ktorú je citovo naviazaná. Maloletá vie byť uzavretá, aj preto stará matka s vnučkou vyhľadala odbornú pomoc detského psychológa. V domácnosti matky sa nepodarilo uskutočniť prešetrenie, keďže na zvonenie nikto nereagoval. Pri telefonickom kontaktovaní matka kolíznemu opatrovníkovi uviedla, že s úradom bude komunikovať písomne, nakoľko úrad všetko prekrúti. Uviedla im, že sa im aktuálne nemôže venovať, lebo má pracovný pohovor a nemôže si dovoliť prísť o prácu. Následne dňa 30.11.2021 bol s matkou uskutočnený rozhovor. Matka dieťaťa s návrhom starej matky nesúhlasila, chce byť s dcérou čo najčastejšie. Chcela by mať dcéru každý víkend, pričom by si dcéru vyzdvihla priamo v MŠ o 14.30 hod. do pondelka rána, kedy by ju zaviedla do MŠ. Uviedla im, že od 1.12.2021 ide pracovať do výroby na dvojzmennú prevádzku rannú a poobednú. Od 09/2021 doteraz pracovala v U. G. n/V a robila nočné, zatiaľ jej nezaplatili za mesiac a pol, čo odrobila, čoho sa bude domáhať. Z. im, že stále býva v prenajatom X-izbovom byte, nájomné hradí 320,-Eur mesačne a nájomné má riadne uhradené. Poberá aj dôchodok. Matka im ďalej uviedla, že s dcérou sa stretáva, teraz to mali voľnejšie, keď je ona doma, tak aby stará matka mohla robiť 8 hodín, tak ona jej pomôže.

Len tento mesiac jej stará matka finančne pomohla a ona jej peniaze v januári vrátila. Matka im uviedla, že jej predstava je taká, že by aj so zmenou styku súhlasila, lebo bude mať prácu, že cez týždeň bude pracovať a víkendy bude mať voľné. Preto chce styk upraviť každý víkend, v týždni rannej zmeny od piatku do pondelka a v týždni poobednej zmeny od soboty do nedele a v týždni rannej zmeny by aj každý deň vyzdvihovala dieťa v škôlke a odovzdala ju babke okolo 18.00 hod. Kolízny opatrovník v závere správy uviedol, že prešetril pomery, stará matka trvá na podanom návrhu. Jej dôvody, pre ktoré žiadať zmeniť rozsah úpravy styku matky s dieťaťom sú dôvodné. Podľa súčasne upraveného rozsahu styku matky s dieťaťom v zmysle rozhodnutia súdu zo dňa XX.X.XXXX možno konštatovať, že maloletá je počas styku s matkou ohrozená na zdravom vývoji. Matka nevie finančne pokryť potreby dieťaťa v čase, keď sa E. nachádza v jej domácnosti na realizáciu styku. Je nepochybné, že matka má s dieťaťom vybudovaný pekný vzťah, treba však prihliadať na napĺňanie všetkých potrieb dieťaťa. Matka dieťaťa by aj súhlasila so zmenou úpravy styku, ale žiada, aby dieťa bolo s ňou každý víkend. V týždni, keď bude mať rannú zmenu v práci, má predstavu, že by s dcérou bola od pondelka do piatku od 14.30 hod., kedy dieťa vyzdvihne z MŠ a do 18.00 hod. a od piatku od 14.30 hod. do pondelka do 08.00 hod., kedy dieťa zavedie do MŠ a v týždni, kedy bude mať poobednú zmenu v práci, by chcela upraviť so E. styk od soboty od 09.00 hod. do nedele do 18.00 hod. Maloletá E. nevyjadrila svoj názor, s pracovníčkami S. nekomunikovala. Na základe dostupných informácií získaných z rozhovoru s navrhovateľkou a matkou dieťaťa môžu konštatovať, že je potrebné pristúpiť k zmene rozhodnutia OS F. č.k. XXP/X/XXXX-XXX zo dňa XX.X.XXXX, resp. k zmene rozsahu styku matky s maloletou E.. Kolízny opatrovník navrhuje styk zmeniť a upraviť nasledovne : matka je oprávnená stretávať sa s maloletou E. každý párny týždeň (ranná pracovná zmena matky) vždy v utorok a štvrtok od 15.00 hod., kedy si dieťa vyzdvihne v predškolskom zariadení a do 18.00 hod., kedy dieťa privedie do domácnosti starej matky a od piatku párneho týždňa od 16.00 hod., kedy si dieťa vyzdvihne v domácnosti starej matky a bude mať nepretržite do pondelka do 08.00 hod., kedy dieťa dovedie do predškolského zariadenia.

4. Okresná prokurátorka považuje návrh starej matky na zmenu vydaného neodkladného opatrenia o úprave styku za nedôvodný. Okresná prokurátorka uviedla, že styk matky s maloletou tak, ako je upravený uznesením Okresného súdu F. č.k.XXP/X/XXXX-XXX zo dňa XX.X.XXXX považuje za dôvodný a adekvátny vo vzťahu k všetkým okolnostiam posudzovanej veci. Z obsahu predloženej komunikácie medzi matkou maloletej a navrhovateľkou (starou matkou maloletej) je zrejmé, že tieto majú medzi sebou značne napäté vzťahy. Uvedené potvrdzuje aj navrhovateľka, ktorá uvádza, že dcéra ju v komunikácii osočuje, diriguje, vulgárne sa voči nej správa. Okresná prokurátorka poukázala na to, že styk matky s maloletou bol prvotne upravený uznesením Krajského súdu v F. č.k.XCoP/XX/XXXX-XXX zo dňa XX.X.XXXX. Uznesením Okresného súdu F. č.k.XXP/X/XXXX-XXX zo dňa XX.X.XXXX bol styk v značnej podobe rozšírený a nahradil predchádzajúce neodkladné opatrenie. Prokurátorka poukázala na to, že zo znaleckého posudku č.291/2020 vyplýva, že matka maloletej netrpí duševnou poruchou a jej rodičovský pud je rozvinutý, neporušený. Matka je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a nie je preň nebezpečná. Zároveň sa v znaleckom posudku konštatuje, že hoci osoby s paranoidnou poruchou osobnosti (ktorá bola indikovaná matke) bývajú relatívne často objektom znaleckého psychiatrického posudzovania, z forenzne-psychiatrického hľadiska je paranoidná porucha osobnosti málo významná porucha, pričom znalec poukázal napr. na skutočnosť, že v konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony zo zistenej paranoidnej poruchy osobnosti štandardne nevyplývajú forenzne - psychiatrické (medicínske) podklady pre obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, vrátane prípadného obmedzenia rodičovských práv. Prokurátorka uviedla, že Uznesenie Okresného súdu Trenčín o nariadení neodkladného opatrenia č.k.34P/2/2019-41 zo dňa 29.1.2019, ktorým bola maloletá ponechaná v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky (navrhovateľky), vychádzalo z pochybností o schopnosti matky sa riadne postarať o maloletú, kedy súd vyslovil názor o novej poruche matky. Znaleckým dokazovaním bolo vyvrátené, že by matka trpela duševnou poruchou, taktiež že by nebola schopná sama sa riadne o maloletú dcéru postarať a súčasne bolo vyvrátené, že by bola pre svoju dcéru nebezpečná. Napriek tomu, že v znaleckom posudku bolo konštatované, že z forenzne - psychiatrického hľadiska je matka schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, súd si tento záver neosvojil v takom rozsahu, aby okamžite zrušil nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky. Zvolil postupný prechod maloletej z náhradnej osobnej starostlivosti do starostlivosti matky, a to rozšírením styku matky s maloletou. Prokurátorka zdôraznila, že súd obmedzí styk dieťaťa s rodičom, ak je to potrebné v záujme dieťaťa a prirodzene pôjde o výnimočné prípady, ktoré musia byť dostatočne preukázané, pretože obmedzenie alebo zákaz bude viesť k postupnému úpadku vzťahu dieťaťa s rodičom a teda k ujme dieťaťa. Ak má taká ujma nastať, musí ísť o výnimočné prípady a súd musí k takým návrhom pristupovať

obzvlášť rigorózne. Styk matky a maloletej upravený v uznesení tunajšieho súdu č.k.XXP/X/XXXX-XXX zo dňa 15.4.2021 považuje prokurátorka vzhľadom na udržiavanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citových vzťahov za primeraný. V dostatočnej miere je zachované právo maloletej na styk s jej matkou a súčasne sa tým minimalizuje riziko ich odcudzenia sa. Rozsah styku medzi matkou a maloletou, ktorý požaduje navrhovateľka upraviť a teda ho zúžiť, nepovažuje za vhodný aj z dôvodu, že neustále zmeny nemusia byť v záujme dieťaťa, keďže neprispievajú k dodržiavaniu a osvojovaniu si určitého režimu maloletej. Vzhľadom na to, že doposiaľ nebola vec meritórne rozhodnutá, nemožno ani ustáliť, do koho osobnej starostlivosti bude maloleté dieťa zverené, teda, či touto osobou bude matka alebo stará matka, ktoré obe majú záujem o zverenie. Zákon o rodine uprednostňuje starostlivosť rodičov pred starostlivosťou iných osôb, a preto aj zverenie do náhradnej starostlivosti má mať charakter dočasný. Aj keď súd uprednostňuje starostlivosť rodičov pred inými osobami, vždy rozhoduje v najlepšom záujme dieťaťa. V prípade, ak dôjde k zmene dôkaznej situácie a preukáže sa, že tvrdenia navrhovateľky sú dôvodné a terajší rozsah styku nie je v záujme maloletej, tento je možné zmeniť a upraviť. V súčasnosti však považuje úpravu styku za primeranú a návrh navrhovateľky za nedôvodný.

5. V danej veci sa súd oboznámil s návrhom navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia, vyjadrením okresnej prokurátorky a kolízneho opatrovníka, obsahom celého doterajšieho spisu a zistil nasledovný skutkový stav :

6. Návrhom na začatie konania vo veci samej i návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa X.X.XXXX sa stará matka dieťaťa domáhala zverenia maloletej E. do jej náhradnej osobnej starostlivosti z dôvodu, že matka maloletej bola hospitalizovaná na D. klinike vo W. nemocnici v F., a že pred hospitalizáciou matka zanedbávala výchovu maloletej a nestarala sa o jej vývoj, že maloletá nemala vypestovaný denný režim, že matka bývala s maloletou u nej a na domácnosť neprispievala a naopak mala prehnane požiadavky voči nej a situácia dospela do štádia, kedy ona bola nútená kontaktovať A. a za asistencie polície matku zveriť do rúk odborníkov, nakoľko bol ohrozený život maloletej a ona mala obavy o život a zdravý vývoj maloletej.

7. Uznesením Okresného súdu F. zo dňa XX.X.XXXX č.k. XXP/X/XXXX-XX v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu v F. zo dňa XX.X.XXXX č.k.XCoP/XX/XXXX-XXX, právoplatným dňa 24.5.2019, bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bola maloletá E. ponechaná v náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľky/starej matky W. G. a matke bolo nariadené platiť na výživu maloletej minimálne zákonné výživné na účet ÚPSVaR F.. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia boli vážne pochybnosti o schopnosti matky riadne sa starať o maloletú, kedy si matka pravdepodobne pod vplyvom duševnej poruchy neuvedomuje zodpovednosť za starostlivosť o dcéru a okrem toho pod vplyvom tejto poruchy vytvárala nebezpečné situácie pre dcéru. Ohľadom matky maloletej bolo tunajším súdom vedené aj konanie o prípustnosti prevzatia matky do zdravotníckeho zariadenia (sp.zn. 31Pu/13/2018).

8. Matka dieťaťa nesúhlasila s nariadeným neodkladným opatrením a návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa 3.6.2019 sa domáhala aspoň úpravy jej styku s maloletou, nakoľko jej matka (stará matka dieťaťa) jej znemožňovala stretávať sa s dcérou a žiadala upraviť jej styk s maloletou každý pondelok, utorok, stredu v čase od 08.00 hod. do 17.00 hod. a každý štvrtok, piatok, sobotu a nedeľu v čase od 14.00 hod. do 18.00 hod. Stará matka nesúhlasila s úpravou styku na každý deň a súhlasila s úpravou styku matky s maloletou 2x do týždňa. Neprávoplatným Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 26.6.2019 č.k.34P/2/2019-143 bolo nariadené neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého bola matka oprávnená stýkať sa s maloletou v každom týždni v pondelok, v stredu a v sobotu v čase od 15.30 hod. do 18.00 hod., za prítomnosti starej matky dieťaťa, so začiatkom styku pri OC C.. Voči uvedenému uzneseniu podala matka i stará matka odvolanie. Matka chcela styk rozšíriť na celý deň aspoň 2x do týždňa a 3. deň na 5 hodín a stará matka chcela styk zúžiť. Odvolacím súdom bol uvedený neprávoplatne upravený styk matky s maloletou zúžený tak, že Uznesením Krajského súdu v F. zo dňa XX.X.XXXX č.k.XCoP/XX/XXXX-XXX bolo napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zmenené a bol upravený styk matky s maloletou len každú sobotu od 15.30 hod. do 18.00 hod. za prítomnosti starej matky, so začiatkom styku pri OC C..

9. Na pojednávaní dňa XX.X.XXXX stará matka dieťaťa trvala na svojom návrhu o zverenie maloletej E. do jej náhradnej osobnej starostlivosti, čo odôvodňovala tým, že matka by sa nedokázala postarať o maloletú, neprejavuje skutočný záujem a iniciatívu, a že hoci si našla nejakú prácu, má stále problémy

s bývaním. Stará matka poukazovala na to, že matka chcela pre dcéru len to najdrahšie, do domácnosti neprispievala, lebo nemala dostatok financií, do 2 rokov dávala maloletej len materské mlieko, celé dni ju len kojila, a preto bola nedostatočne kŕmená a maloletá bola veľmi drobná, malá a chudá. Nakupovala maloletej nepotrebné veci, hračky, oblečenie, matka maloletej vždy nosila veľa hračiek, aj zbytočných, v minulosti ju vodievala do rôznych krúžkov, kupuje jej len značkové oblečenie a ostatným pohŕda. Uviedla, že matka sa nedostatočne starala o hygienu, kúpanie dieťaťa bolo zriedkavé a intervaly prebaľovania neúmerne dlhé. Uviedla, že matka zanedbávala zdravotnú starostlivosť o maloletú, že maloletá mala problém s očami, glaukóm. Mala viacero operácií a mala chodiť na vyšetrenia do Bratislavy, avšak tam matka s maloletou nešla. Na otázku súdu však stará matka potvrdila, že predtým na všetky tie operácie s maloletou chodievala matka, ktorá s ňou bývala aj hospitalizovaná a chodievala s ňou aj na všetky tomu predchádzajúce vyšetrenia, ktorých vyšetrení v narkóze podľa udania matky mohlo byť aj 20 - 30. Za najzávažnejší stará matka označila incident, kedy po H. 2018 medzi nimi nastala hádka, matka sa vyhrážala, že chce odísť do Anglicka, matka dieťaťa dostala amok zlosti, nenávisť, padli i facky, otvorila okno a s maloletou tam stála v náručí pred oknom, vtedy prišiel navrhovateľkin priateľ, oni zavolali políciu a matka bola odvezená na psychiatriu, kde mali zistiť jej ťažkú paranoju. Po návrate z nemocnice bola matka chvíľu pokojná, potom opäť na internete nakupovala zbytočnosti, všetko jej vadilo, s ničím nepomohla a nedostatočne sa starala o maloletú. Povedala jej, že pôjde do Anglicka a za takých okolností stará matka podala návrh. Poukázala na to, že matka dieťaťa sa neustále vyhovára na svoj zdravotný stav, že je mrzákom, že iní dostávajú lepšiu prácu a pod. a nevie, ako s takým prístupom by mala byť príkladom pre dieťa a vychovávať ho. Uviedla, že odkedy je maloletá u nej, vyvíja sa dobre, je spokojná, má pravidelný režim a ona ju každé ráno vodí do jaslí a poobede o 16.00 hod. ju vyzdvihuje. Stará matka dieťaťa uviedla, že pri ich terajších stretnutiach s matkou dieťaťa, sú tieto stretnutia napäté, matka jej vyčíta, že jej ukradla dcéru. Stará matka má za to, že matka dieťaťa všetko zveličuje, vraj chce dať maloletej operovať nožičky, pretože ona sama trpí tým, že je nízkeho vzrastu a myslí si, že operáciami by všetko napravila, stále o sebe hovorí, že je mrzák, pričom nízky vzrast majú v génoch, pritom je ale v podstate zdravá, preto nevie, akým by matka bola príkladom pre dcéru.

10. Matka maloletej na pojednávaní nesúhlasila s návrhom starej matky na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky dieťaťa a žiadala jej návrh zamietnuť. Poukázala na to, že je síce pravdou, že častejšie mení zamestnania, ale nie je to z jej viny a tiež mení aj ubytovania, ale tiež nie zo subjektívnych dôvodov a snaží sa vyvíjať maximálne úsilie pre zabezpečenie ubytovania. Matka popierala tvrdenia starej matky. Uviedla, že po 3 mesiacoch po narodení maloletej jej bol zistený glaukóm a nasledovali opakované operácie a maloletá do svojich 2 rokov absolvovala spolu 12 operácií, tomu predchádzajúcich 20 - 30 vyšetrení a v súvislosti s tým bol nastavený aj celý jej režim, preto poriadne nejedla, a preto ju ona kojila, bola upätá na materské mlieko. Matka uviedla, že na tie operácie s maloletou chodievala ona, ležala s ňou v nemocnici, všetko konzultovala s laktačnou poradkyňou, všetko robila pre dcérku, jej kupovala všetky veci, sebe nič. Kojila ju podľa odporučení aj každé 2 hodiny, podporovali ju v tom aj laktačná poradkyňa aj lekárka. Maloletá sa vyvíjala primerane, ale kvôli sérii tých operácií a glaukómu mala potom problém s príjmom potravy a ona robila, čo bolo v jej silách. Kojila ju a kupovala jej kvalitné potraviny s nutričnou hodnotou, keďže toho veľa nejedla. Bola s ňou na konzultáciách aj v R. a mala aj preto laserovú operáciu, čo bolo menej náročné. Teda ona sa starala o jej zdravotný stav, len jedenkrát nebola na tom vyšetrení, resp. sa tá kontrola odložila, bol dohodnutý náhradný termín, ale nešlo o nič vážne, len stará matka to potom prekrútila a zveličila. Matka ďalej uviedla, že pokiaľ ide o jej nožičky, maloletá má ploché nohy a viacero zdravotných ťažkostí, sticklerov syndróm a ona sa snaží, aby mala v budúcnosti najlepšie spoločenské uplatnenie a žila sebavedomo, pretože ona bola vychovávaná akoby v ružovom svete, že je zdravá, ale potom dodatočne pri uplatňovaní zistila, že to nie je úplne tak. Vtedy išla s dcérou na vyšetrenie do A. na konzultácie k fyzioterapeutovi, teda nie kvôli nejakej operácii. Povedal, že to treba sledovať a o rok, aby prišla opäť. Preto dcére kupovala len špeciálnu obuv. Ona sa vždy snažila pred dcéru len to najlepšie. Na krúžky s ňou chodievala, lebo maloletá bola po tých operáciách na ňu upätá a prostredníctvom krúžkov a v kontakte s deťmi, aby sa postupne od nej odľučovala, a aby prechod do materskej školy bol plynulý. Matka uviedla, že maloletá mávala režim, spávala aj poobede v kočiku. Ona maloletej kupovala stravu drahú a nadštandardnú, aby mala nutričné hodnoty, ale stará matka to všetko zatracuje. Istý čas vtedy rodila aj víkendy. Po tých udalostiach po Vianociach ju potom stará matka dieťaťa vyhodila z domu a maloletá tak bola radikálne odrhnutá od matky, čo nebolo dobré a teraz ju už neberie ako matku, ale len ako kamarátku, pričom vzťah matky a dieťaťa je veľmi dôležitý. K tomu incidentu, (kvôli ktorému stará matka privolať RZP a podala návrh) matka uviedla, že stará matka bola vtedy agresívna, lebo ju nahnevalo, že ona vtedy išla s dcérou na to vyšetrenie k odborníkovi do Viedne bez jej súhlasu, lebo

oni sú proti. Vtedy po návrate ju stará matka dieťaťa začala fackať, hodila okuliare, zavolali policajtov, chcela, aby odovzdala kľúče. Potom prišiel priateľ starej matky, malú od nej odtrhol, ju zvalil na posteľ a bola odvezená do nemocnice a ona ani nevie prečo a až potom sa dozvedela, že vraj chcela spáchať samovraždu, čo však nebola pravda, o tom sa ona nepokúšala. Dávali jej lieky, čo ona odmieta. Odtrhli od nej dcéru, vyhodili ju z domu aj bez mobilu. Potom ona rôzne pracovala, striedala viaceré práce, ale vždy si hľadala prácu. Matka žiadala dcéru do svojej starostlivosti, uvádzala, že sa vie o dcéru postarať. Poukázala na to, že v minulosti maloletá absolvovala veľa operácií, preto vtedy horšie jedla a bola nervóznejšia; teraz už nemá toľko operácií, preto je prirodzené, že lepšie napreduje a vývoj má primeraný veku. Po vyhodení z domu od starej matky bývala najprv na ubytovni v F., potom u krstného, potom nejaký čas v krízovom centre v D. R., potom u priateľa vo E., u ktorého bývala v čase pojednávania a pracovala v X-zmennej prevádzke so zárobkom 610,-Eur mesačne netto. Ohľadom jej vyšetrenia vtedy v nemocnici na psychiatrickom oddelení matka uviedla, že jej robili nejaké testy, nedalo sa im nič potvrdiť ani vyvrátiť, poukázali na nejakú paranoju, ale s tým, že je to v norme, nič hraničné, a že každý má nejaké vlastnosti, pričom nie je vylúčené, že to bolo tou situáciou, kedy jej zobrali dieťa. Dávali jej tam nejaké lieky, ktoré nechcela užívať, pretože ona žiadnu samovraždu spáchať nechcela a lieky teda nepotrebovala. Matka poukázala na to, že pri tých terajších stretnutiach s maloletou pociťuje, že tá väzba maloletej ku nej sa oslabilá. Kedysi bola dcéra na ňu naviazaná, plakala, keď odchádzala a medzičasom sa väzba oslabilá. Teraz už maloletá za ňou neplače, už ju neberie ako matku, ale skôr ako kamarátku. Ona nesúhlasí s jej terajším stravovaním u starej matky, chce sa o dcéru starať alebo aspoň sa s ňou častejšie stretávať, pretože to stretnutie 1x do týždňa je veľmi málo a spôsobuje to odcudzovanie.

11. V záujme maloletého dieťaťa a pre dôvody, pre ktoré bola matka dieťaťa hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení, a pre ktoré aj bolo nariadené neodkladné opatrenie o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, bolo vo veci nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru Zdravotníctvo a farmácia, odvetvie Psychiatria pre posúdenie psychického stavu matky a starej matky dieťaťa.

12. N.

13. Q.

14. Dňa 31.7.2020 matka predložila súdu Nájomnú zmluvu zo dňa 25.6.2020 uzavretú medzi prenajímateľom a nájomcami Branislavom Adamovom a matkou dieťaťa, predmetom ktorej je prenájom zariadeného 1-izbového bytu na adrese Armádna 776/2, Trenčín. Z aktuálnej správy kolízneho opatrovníka zo dňa XX.XX.XXXX vyplynulo, že pri aktuálnom šetrení pomerov bolo zistené, že matka stále býva v uvedenom prenajatom byte a zmluvu má predĺženú do XX.X.XXXX.

XX. Uznesením Okresného súdu Trenčín zo dňa 15.4.2021 č.k.34P/2/2019-433, bolo nariadené neodkladné opatrenia, ktorým bolo rozšírením úpravy styku zmenené predchádzajúce neodkladné opatrenie nariadené uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 19.8.2019 č.k.4CoP/44/2019-197 a novo bol upravený styk matky s maloletou E. tak, že matka je oprávnená stýkať sa s maloletou Sophiou v každom týždni od stredy od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod. a od piatka od 15.00 hod. do najbližšieho pondelka do 08.00 hod., pokiaľ sa účastníci nedohodnú inak s tým, že matka si bude dieťa v školské dni vyzdvihovať v priestoroch školského / predškolského zariadenia dieťaťa a odovzdávať do školského / predškolského zariadenia a v ostatné dni v mieste bydliska starej matky. Uvedené neodkladné opatrenie nadobudlo právoplatnosť dňa 15.5.2021. V odôvodnení uvedeného neodkladného opatrenia súd konštatoval, že dôvody, pre ktoré bolo predtým nariadené neodkladné opatrenie o ponechaní maloletého dieťaťa v náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a bol upravený len styk matky s maloletou v prítomnosti starej matky odpadli, keďže bolo znaleckým dokazovaním znalcom z odboru psychiatria preukázané, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou, je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a nie je nebezpečná pre maloleté dieťa. Rovnako klinický psychológ nevidel dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Preto mal súd za to, že predchádzajúca úprava rodičovských práv matky k maloletej neodkladným opatrením, kedy je maloletá dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky a bol len úzko upravený styk matky s maloletou, nezodpovedal zistenému skutkovému stavu, pretože psychiatrickým aj psychologickým vyšetrením matky bolo zistené, že obava z duševnej poruchy matky, pre ktorú sa matka pôvodne javila ako nebezpečná pre dieťa, nie je daná, a preto mal súd za to, že bolo potrebné zmeniť predchádzajúce súdne rozhodnutie obmedzujúce rodičovské práva matka. Súd mal za to, že okamžité zrušenie neodkladného opatrenia, ktorým bola predtým maloletá zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, čo by znamenalo okamžitý návrat dieťaťa k matke, by podľa názoru súdu znamenalo pre dieťa veľmi silný zásah do jeho života,

citového a psychického prežívania a súd mal za to, že v záujme dieťaťa je postupný prechod maloletej z náhradnej osobnej starostlivosti starej matky do starostlivosti matky. Teda, aby dieťa nebolo vystavené okamžite tak závažnej zmene, ktorú by nemuselo dostatočne spracovať, a aby si postupne zvykalo na domácnosť matky. Takýto postupný opätovný kontakt matky s maloletou a s postupným preberaním rodičovských kompetencií odporučil aj klinický psychológ (č.l.334). S poukazom na uvedené dôvody súd vtedy zatiaľ ešte nezrušil nariadené neodkladné opatrenie o zverení dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, ale podstatným spôsobom rozšíril styk matky s maloletým dieťaťom, aby pripravil dieťaťa na návrat do starostlivosti matky, aby tento bol postupný a prirodzený.

16. Podľa § 2 ods.1 a 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak. Na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len "účastník") a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

17. Podľa § 324 ods.1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP), pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

18. Podľa § 360 ods.1 z.č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len CMP), neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

19. Podľa § 363 CMP, súd môže aj bez návrhu zrušiť nariadené neodkladné opatrenie, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené.

20. Podľa Čl. 41 ods. 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Práva rodičov možno obmedziť a maloleté deti možno od rodičov odlúčiť proti vôli rodičov len rozhodnutím súdu na základe zákona. Rodičia, ktorí sa starajú o deti, majú právo na pomoc štátu.

21. Podľa Čl. 3 Zákona o rodine č.36/2005 Z.z., rodičovstvo je spoločnosťou mimoriadne uznávaným poslaním ženy a muža. Spoločnosť uznáva, že pre všestranný a harmonický vývin dieťaťa je najvhodnejšie stabilné prostredie rodiny tvorenej otcom a matkou dieťaťa. Spoločnosť poskytuje rodičovstvu nielen svoju ochranu, ale aj potrebnú starostlivosť, najmä hmotnou podporou rodičov a pomocou pri výkone rodičovských práv a povinností.

22. Podľa § 28 ods.1, 2 Zákona o rodine, súčasťou rodičovských práv a povinností sú najmä a) sústavná a dôsledná starostlivosť o výchovu, zdravie, výživu a všestranný vývin maloletého dieťaťa, b) zastupovanie maloletého dieťaťa, c) správa majetku maloletého dieťaťa. Rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia. Pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa.

23. Podľa § 44 ods.1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z., náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

24. Podľa § 44 ods.2 a 3 Zákona o rodine, náhradná starostlivosť, na ktorej základe vznikajú vzťahy medzi maloletým dieťaťom a inou osobou, môže vzniknúť len rozhodnutím súdu a jej obsah tvoria práva a povinnosti vymedzené zákonom alebo súdnym rozhodnutím. Náhradnou starostlivosťou je a) zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len „náhradná osobná starostlivosť“), b) pestúnska starostlivosť a c) ústavná starostlivosť.

25. V danej veci mal súd za to, že terajší návrh navrhovateľky na obmedzenie, zúženie doterajšieho neodkladným opatrením upraveného styku matky s maloletou nie je dôvodný. Súd zdôrazňuje, že starostlivosť o maloleté dieťa je prirodzeným a ústavným právom jeho rodiča a toto rodičovské právo osobnej starostlivosti vzniká priamo zo zákona. Obmedzenie tohto rodičovského práva a zverenie maloletého dieťaťa do starostlivosti inej osoby ako rodiča, teda do náhradnej starostlivosti, je dôvodné len vo výnimočných prípadoch. Maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej starostlivosti inej osoby ako rodiča v prípadoch, ak starostlivosť rodič nezabezpečuje alebo nemôže zabezpečiť, alebo ak je

dieťa v starostlivosti rodiča ohrozené. Ako už bolo konštatované aj v odôvodnení predchádzajúceho neodkladného opatrenia, dôvodom, pre ktorý bola maloletá E. v minulosti neodkladným opatrením dočasne zverená do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky, boli vtedajšie vážne pochybnosti o schopnosti matky riadne sa starať o maloletú a podozrenie na duševnú poruchu matky a obavu, že matka by mohla byť pre maloletú nebezpečná. Znaleckým dokazovaním znalcom z odboru psychiatria však bolo preukázané, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou, je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa a nie je nebezpečná pre maloleté dieťa. Rovnako klinický psychológ nevidí dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Preto obmedzenie rodičovských práv matky sa javí ako nedôvodné a dôvodom, pre ktorý súd okamžite nezrušil neodkladné opatrenie o zverení maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky bolo, aby si dieťa postupne zvykalo na domácnosť matky, a aby návrat dieťaťa do starostlivosti matky bol postupný a prirodzený, ako to odporučil aj klinický psychológ. A práve za tým účelom bolo uznesením tunajšieho súdu zo dňa 15.4.2021 č.k.34P/2/2019-433 nariadené neodkladné opatrenie upravujúce pomerne široký rozsah styku matky s maloletou každý víkend od piatku od 15.00 hod. do pondelka rána do 08.00 hod. a od stredy od 15.00 hod. do štvrtka do 08.00 hod., teda, aby maloletá trávila s matkou čo najviac času, aby trávili spolu víkendy, a aby aj matka sa podieľala na starostlivosti so zavázaním a vyberaním dieťaťa do predškolského zariadenia a pod. Teda vzhľadom na doposiaľ zistený skutkový stav podporený aj znaleckým psychiatrickým a odborným psychologickým dokazovaním v tejto prejednávanej veci, je dôvodné skôr rozširovanie a nie zužovanie styku matky s maloletou. Okolnosť, že navrhovateľka a matka dieťaťa majú medzi sebou napäté vzťahy (prameniace pravdepodobne z toho, že matka vyčíta navrhovateľke, že ju pripravila o dieťa), nie je síce v záujme dieťaťa, ale pre rozhodnutie súdu je v danej veci právne nevýznamná. Rovnako nie je pre rozhodnutie súdu dôvodné ani tvrdenie navrhovateľky, že matka dieťaťa jej robí problémy, že chce dieťa prehlásiť do inej materskej školy a pod., pretože zákonným zástupcom dieťaťa je stále jeho matka. Taktiež dôvody uvádzané navrhovateľkou, že matka varí maloletej mrkvovú polievku a nie slížikovú, že navrhovateľku diriguje alebo osočuje, že mení zamestnania a pod., nie sú dôvodom pre zúženie styku matky s maloletou. Okrem toho tvrdenia navrhovateľky, ktorá spochybňuje starostlivosť matky, v kontexte s doposiaľ vykonaným dokazovaním, nie sú dostatočne osvedčené.

26. Ako už bolo vyššie konštatované, dôvodom doterajšej pomerne širokej úpravy styku matky s maloletou bolo postupne pripraviť dieťa na návrat do starostlivosti matky, nakoľko z doposiaľ vykonaného dokazovania znalcom z odporu psychiatria a odborného vyjadrenia klinického psychológa vyplýva, že matka dieťaťa netrpí duševnou chorobou, je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, nie je nebezpečná pre maloleté dieťa a ani klinický psychológ nevidel dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Z uvedeného teda vyplývajú skôr dôvody pre zrušenie doterajšieho obmedzenia rodičovských práv matky a pre rozširovanie styku matky s maloletou a nie jeho ďalšieho obmedzenia, ako sa toho domáha navrhovateľka jej terajším návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým žiada zúženie doposiaľ neodkladným opatrením upraveného styku matky s maloletou. Preto nariadenie navrhovaného neodkladného opatrenia by bolo v rozpore s osvedčeným skutkovým stavom a doposiaľ vykonaným dokazovaním. Preto sa súd nestotožnil ani s vyjadrením kolízneho opatrovníka, ktorý odporučil zúžiť doterajšiu úpravu styku. Súd sa tiež nestotožnil s vyjadrením kolízneho opatrovníka, že dôvody pre ktoré navrhovateľka žiada zmeniť rozsah styku, sú dôvodné, a že maloletá je počas styku s matkou ohrozená na zdravom vývoji, nakoľko tieto vychádzajú len z ničím nepodložených tvrdení navrhovateľky. Naopak zo znaleckého psychiatrického a odborného psychologického dokazovania vyplýva, že matka je schopná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa, nie je nebezpečná pre maloleté dieťa a ani klinický psychológ nevidel dôvod na odobratie dieťaťa zo starostlivosti matky. Preto sa súd stotožnil s vyjadrením okresnej prokurátorky a návrh navrhovateľky na zúženie styku matky s maloletou považoval tiež za nedôvodný. S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody súd návrh navrhovateľky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol ako nedôvodný.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne (v štyroch vyhotoveniach) (§ 357 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, uvedenie spisovej značky) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu

smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie v zmysle § 365 ods.1 CSP možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§ 62 ods. 1 CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.